

Clara M. Codd

NINCS HALÁL
VIGASZTALÓ ÜZENET

Fordította: Solymos Béláné, 2003.

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

Ahogy az ember félrerakja

*Viseltes ruháit,
És újakat vesz, mondván
'Ma ezeket fogom viselni!'
Így veti le a szellem könnyedén
Húsöltözékét,
És halad tovább, hogy
Elfoglalja új lakhelyét.*

Edvin Arnold: A mennyei ének

Egy vigasztaló igazság

Az ősi bölcsesség által élénk tárt egyik legcsodálatosabb és legvigasztalóbb igazság az, hogy valójában halál sehol a világmindenségben nem létezik. Soha semmi nem szűnik meg létezni, csak állapotát változtatja. Longfellow, a költő szavaival kifejezve:

„Nincs halál,
Ami annak látszik, az átmenet”.

Mínthogy az ember szíve mélyén ezt az igazságot mindig is tudta, mélyen gyökerező meggyőződés él benne arról, hogy nem lehet véglegesen elválasztani azoktól, akiket szeret, és hogy még biztosan találkozni fognak. Ez helytálló érzés. Örökérvényű alapigazságként állapíthatjuk meg, hogy akit az ember szeret, azt soha, soha nem veszítheti el.

’De – mondod te – akit szerettem, kihűlt, és mozdulatlanul fekszik. Most ez a drága test oszlásnak indul. Hol van ő? Hogyan lehetek biztos abban, hogy még látom őt?’

Talán az első dolog, amit fel kell fogjunk, hogy ő nem ez a test. A test csak lelkének ruhája volt. Azt születésekor öltötte fel azért, hogy kapcsolatba kerülhessen a csodálatos tapasztalatok sorával, amelyet élet-nek nevezünk, habár a valóságban más tapasztalatok sokkal teljesebb életet jelentenek, mint ez a mostani. Sok költő és tudós vélte így. Platon mondja, hogy testek sírboltjaiba vagyunk ’temetve’ azért, hogy előző életünk hibáit rendbe hozzuk. Walt Whitman írja: „Talán én, a halott ember, én az álmodó”.

A *body* (test) szó az angolszász *bodig* illetve *abode* szóból ered, amely lakóhelyet jelent. Amint a keresztény Szentírásban áll: „Mivel itt nincs állandó lakhelyünk, várjuk az eljövételét”. Arnold Bennett a testet emberi gépezetnek nevezi, mert élő dolog, de saját homályos, ösztönös étellel. Ennél jobb Szent Ferenc ’szamár-testvér’ elnevezése. A Genézis bőrruhának hívja, megint más meghatározás szerint iskolai egyenruha. Ebbe az életbe – látszólag nem saját akaratunkból – azért érkezünk, hogy az anyagi világ tapasztalatain keresztül jussunk lelki fejlődésünk táplálékához. Amikor ismét eltávozzunk, a szellem pihenő idejét töltjük el, és hosszú időre megszabadulunk a földi élet gondjaitól és problémáitól.

A lélek világa

Hová megyünk? Az égbolt fölé? A szokásos elképzelés szerint a mennyország fent, a pokol pedig lent van. Nem, a mennyország nem a csillagokon túl van, hanem itt és most, körülöttünk, ahogy Krisztus Urunk tanította. Ő azt mondta, 'belül' van. Ez belsőbb, finomabb anyagú, egyáltalán nem fizikai, mégis színekkel és formákkal teli világ, ami körülveszi és áthatja ezt az ismert világot.

Az okkultisták szerint az anyag valamennyi formája sokféle sűrűségi fokozatban létezik. A víz átalakítható jéggé, majd gőzzé. A tudomány egy protonokból és elektronokból felépülő láthatatlan világot feltételez, hasonlóan ahhoz, ahogy Napunkat körülveszik a bolygók. Az említett részecskék nem statikusak, hanem hihetetlenül elevenek, és elképzelhetetlen gyorsasággal mozognak. Milyen térben mozognak ezek? Sokkal finomabb anyagú térben, mint a mi világunké, amely ritkább, ragyogóbb, élénkebb és olyan fénylő világ, hogy a középkori írók 'asztrálisnak' vagy csillagosnak nevezték. Ez a fénylő világ hatja át és veszi körül a mi fizikai világunkat.

Ez a lélek világa. Legtöbben úgy hisszük, hogy van lelkünk, de nem tudjuk megmondani, hogy milyen, vagy pontosan hol van. Ismét a szó eredete lehet segítségünkre. A görög *psyche* szóból származnak a 'pszichikai' és 'pszichológia' kifejezések. A pszichikai kutatás és a pszichológia Nyugaton modern tudománynak számítanak, de Keleten nagyon régiek. Az egyik megkísérli felfedezni a lélek világát az anyagból vagy a formából kiindulva – ahogy Oliver Lodge megjósolta, ezt az eljövendő századok tudománya fogja megvizsgálni –, hogy van-e színe és alakzata, hogy le tudják-e majd fényképezni, stb. A másik a tudatosság, az érzés és a gondolat erőiből kiindulva tárja fel a lélek világát. Ma már senki sem tagadja, hogy a gondolat hatalmas erő, egy igen finom rádióadó, amely állandóan működik.

A lélek a gondolkodó, érző én, aki halál után még elevenebben gondolkodik és érez, mint előtte. Tudunk-e gondolkodni agy nélkül, és érezni idegek nélkül? Sokkal jobban. Agyunk és idegsejtjeink csak olyanok, mint a zongora billentyűi a zenész számára. A zene a lelkében van, de szüksége van a hangszerre ahhoz, hogy megmutasson valamit abból, milyen is az a zene.

Szent Pál úgy határozta meg az embert, mint hármasságot, akinek teste, lelke és szelleme van. Ez a két utóbbi nem felcserélhető fogalom, mivel a görög eredetiben teljesen különböző kifejezésekkel jelölték azokat. A szellem szó, a 'spirit', a görög *pneuma* illetve a latin *spiritus* szó fordítása. Eredeti jelentése 'az élet lehelete'. Misztikus, tiszta, isteni fogalom. Isten lehelte a fizikai és a lelki emberbe az élet leheletét, aki ez által élő, halhatatlan Énné vált, mindörökre osztozva a világmindenség örök életében. Minden ember a Legfelső gyermeke és erről az örökségről sohasem mondhat le. Ezt a gondolatot csak szimbólum és allegória segítségével lehet megközelíteni. Szent Péter 'a szív rejtett emberének' nevezi, 'amelyben nincs romlandó'. Szent Pál úgy hívja: 'a Krisztus bennünk, az üdvösség reménye'. A mi Urunk még kifejezőbben mondja: „Talán nincs-e megírva törvényeitekben, hogy megmondtam, ti istenek vagytok?” Dávid királyt idézte, aki így írt: „istenek vagytok, és valamennyiőtök a Legfelsőbb gyermeke”. A halál után életünk tapasztalatainak java része lassan megtisztul és beépül rejtett, isteni tudatosságunkba, ezzel elősegítve növekedését és fejlődését. Így lehullatjuk testi ruhánkat, és először a lélek életét éljük, végül a felszabadult szellem fenséges és üdvözült életét érzük el.

A tudat visszahúzódása

Kísérleljük meg érzékeltetni mindegyik állapot életét. Legelőször a meghalás folyamatát. Ez mindegyikünkhöz elérkezik, azonban a halál barát, akitől nem félni, hanem akit üdvözölni kell. A halál óráját ismerik a másik oldalon, és senki sem léphet át úgy, hogy ne találkozna odaát valakivel, akit ismer, és aki őt megelőzte. Földi életünk során a tudatunk kifelé fordul, hogy élettapasztalatokat gyűjtsön. Ha közeledik távozásunk ideje, a tudat visszahúzódik és befelé kezd fordulni. Néha a haldokló azt kéri, hogy gyűjtsák fel a lámpát, vagy azt mondja, hogy távolodik a szoba. A távozó – minthogy a másik oldal egyre közelebb kerül – elég gyakran felismer

személyeket vagy helyszínt a másik oldalon. Egy haldokló ír katona például így szólt az ápolónővérhez: „Nővér, nézze ezeket a bájos hölgyeket!” Ilyennek tündek számára, mivel az Örök Ifjúság földjét látta, ahol az anyag ragyogó és sugárzó.

Ezután, minthogy a tudat még beljebb húzódik, egy csodálatos és lényeges dolog történik. Rendes, éber tudatosságunkban úgy látszik, mintha életünk sok mindennapi eseményét elfelejtenénk. Ez nem egészen így van. Énünk mélyebb részeiben semmi sincs örökre elfeledve, és amint valaki áthalad a másik oldalon levő életbe, úgy tűnik, gyorsan keresztülhalad saját emlékezete csarnokain. Ez olyan, mint amikor az ember az élet színterét elhagyva visszanéz, és madártávlatból nézi az életet, mint egészet, hol volt sikeres, és hol bukott el. Ezután, ahogy a lélek elhagyja a testet, a tudat rövid időre a mély alvás állapotába kerül, ez alatt a pszichikai test, amely az élet folyamán áthatotta és körülvette a fizikai védőburkot, önálló létre kel a másik oldalon.

Az alvás kapuja

Habár a legtöbb ember nem észleli, mialatt testben élünk, éjszakánként elhagyjuk azt az alvás kapuján keresztül, amely egyben a halál bejárata is.

„Mily csodálatos az alvás – írja Shelley – az alvás és fivére, a halál”.

Meghalni valójában nem más, mint utoljára elaludni ebben az inkarnációban. Azonban, amíg élünk, alvás alatt kapcsolatban vagyunk testeinkkel egy fénylő, magnetikus fonál révén, amely azonnal visszahív bennünket az ébredésbe, ha testünket bármi érinti. Halál esetén ez az összekötő kapocs megszakad, így a visszatérés nem lehetséges többé. Vajon nem idézhetők-e Ecclesiastes szavai: „vagy valamikor az ezüst zsinór elszakad”? Így az a világ, amelybe most belép, nem teljesen ismeretlen, mivel némely részén már áthaladt, mialatt teste aludt.

’Tudatában van mindennek a haldokló?’ – kérdezhetjük. Mi van azzal, amit haláltusának nevezünk?’ Ez csak a fizikai izmok miatt van, amelyek megszűnnek működni. A személy maga nincs ennek tudatában. El van foglalva elmúlt élete feltáruló képeivel, és ez tudatában akkor is folytatódhat, ha teste megszűnik lélegezni. A haldoklót soha nem szabad zavarni, semmivel sem szabad terhelni. Figyeljük elmúlását békében és szeretetteljes gyengédséggel. Egy ősi tibeti írás azt tanácsolja, hogy ülünk mellette, szerető szavakat suttozva, amelyeket ha fülei nem is hallják, de a lelke igen.

Az ébredés

A halált követő tudatlanság időszaka általában nem túl hosszú, bár személyes tényezőktől függ. Legtöbbünknek kb. harminchat óra. Ezután az ember egy ragyogó, nyugalmas világra ébred, elsőként olyan emberekkel találkozik, akik előtte távoztak el. Azért jöttek el, hogy találkozzanak vele. Egyszer Ausztráliában a szerző ezekről a gondolatokról tartott előadást a rádióban, és az egész déli féltekéről érkeztek hozzá levelek. Egy orvos Új-Zélandból leírt egy esetet. Egy éjjel magányos farmra hívták, ahol egy nagyon idős házaspár lakott. Mire odaért, az idős ember már meghalt. Széttárt karral feküdt. Felesége így mesélte el: ’Ó uram, volt egy lányunk, aki tizenhét évesen halt meg. Mielőtt a férjem eltávozott, azt állította, hogy látja őt. Karjait kitérte felé, és így szólt: Jövök, Mary, várj rám!’

Milyen világba lépett be? Kissé nehéz leírni, mivel természetesen mindannyian földi fogalmak szerint képzeljük azt el, és a helyzet nem egészen ez. Fogjuk fel a következő módon: nem vihetünk át semmi olyasmit, ami csak ehhez a földi élethez tartozik, mint például a felhalmozott gazdagság, a megszerzett hírnév, vagy a testi örömök, mint evés-ivás, szexuális élmény, mivel most már egy olyan világba és anyagformába kerültünk, ahol ezek a dolgok egyáltalán nem valóságok. Azonban mindaz, ami hozzánk, mint lélekhez, mint érző és gondolkodó énhez tartozik, velünk jön, és hihetetlenül felfokozódik és megnövekszik. A szellemi örömök, mások igaz szeretete, minden tiszta vallásos törekvés, a szépség és az igazság szeretete a másik oldalon kellemes és csodálatos életet készítenek elő annak az embernek, aki egy időre elhagyja ezt a siralomvölgyet.

Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a lélek anyagának megvannak a saját törvényei és feltételei, és ezek eltérnek a fizikai világban érvényesektől. Például a lélek anyagára nem hat a meleg vagy a hideg. Ezért lelki testeink nem érzik egyiket sem. A gondolat és az érzés azonban előbb és tisztább, mint amikor fizikai agyunk és idegsejtjeink nehézkes részecskéit kellett mozgásba hoznunk. Az idő és tér érzékelése is más. Amit az ember gondol, azonnal előtte terem. Amit szeret, az vele van.

A gondolat teremtő ereje

Viselünk-e ruhákat, eszünk-e ételt és élünk-e házakban? Igen, de a ruhák nem szövöttek, és a házak nem építettek. Ezek az emberi gondolatok és elképzelések teremtményei, mivel ott a gondolat és a vágy hatalmas teremtő erő, amint tulajdonképpen ebben a világban is az. A hasonló a hasonlóval jön össze, és épít templomokat, koncerttermeket, laboratóriumokat és más építményeket. Ott nincs szükség többé ételre és italra, mivel a lélek teste egyiket sem igényli. Ha az evés iránt erős kötődést viszünk át, akkor létrehozunk ilyen hasonmást, de rövidesen abbamarad ez a szokásunk. A régi kelták azért nevezték ezt a síkot az Örök Ifjúság földjének, mivel a lélek anyagát sohasem befolyásolja a fáradtság, betegség vagy az idős kor. A felsoroltak ehhez a földi élethez tartozó fogalmak, amelyeket egy időre elveszítünk, amikor meghalunk. Ott senki sem nyomorék, beteg vagy fáradt. Milyen megkönnyebbülés ez azoknak, akiket a halál kiemel egy betegágyban töltött, elcsigázott létezésből vagy nehéz életből! Visszahívnánk őket? Néhányan talán mondhatják, hogy idős édesanya vagy nagymama szellemi képét látták, és hogy ők ott is idősnek látszottak. Emlékezzünk arra, hogy milyen óriási ereje van ott a gondolatnak és a képzeletnek. Ha azt a gondolatot vittük át, hogy időssek vagyunk, annak is fogunk látszani mindaddig, amíg el nem engedjük ezt a szokásunkat. Néha az ember azt a gondolatot viszi át, hogy ő idős és fáradt. Mindaddig pihen majd, amíg el nem veszíti ezt a gondolatot.

Volt egy ember, aki nyomorékként élt csaknem egész életében. Ugyanakkor nemes jellemű volt, és sokan szerették őt. Amikor meghalt, azonnal úgy tűnt neki, hogy nyugodalmas, kellemes légkör veszi körül. Ezt a légkört azoknak a szerető gondolatai és imádságai hozták létre, akik őt itt a földön szerették. Talán nem érzékeljük eléggé, hogy szeretteink, akik eltávoztak, sohasem elérhetetlenek gondolatainkkal és imáinkkal. Ne felejtjük el őket! Imádkozzunk értük, mivel abban a nagyon finom anyagból szőtt világban ezek a szerető erőfeszítések valóságos őrangyalok az eltávozottak számára.

Egy angol tábornok, aki nagyon gonoszul élt, halála után boldogtalan körülmények között találta magát. Bűnei és gonosz gondolatai sötét világot alkottak körülötte. Az első fénysugár akkor érkezett el hozzá, amikor valaki szeretettel és hálával emlékezett rá, és imádkozott érte. Ezt a felvillanást követve talált kiutat a fényesebb birodalom felé.

Meg kell próbálnunk, hogy a fájdalom ne sújtson le túlságosan, ha szeretteink elmennek, mert a mértéktelen szomorúság felhőt sző körénk és megakadályozza, hogy őszinte kapcsolatba léphessünk az eltávozottakkal, akár itt, gondolatban, akár éjjel, amikor ideiglenesen elhagyjuk saját testünket. Egy édesanyát minden éjjel vastag gyásztakaró vett körül, mert elvesztette kisleányát, akit teljes odaadással szeretett. A gyermek futott, hogy találkozzon vele, de eleinte az édesanyát körülvevő vastag felhő megakadályozta ebben. Később egy segítő lélek eloszlatta a felhőt, és az anya karjaiba vehette gyermekét.

Amikor éjjelente elhagyjuk testünket, nem visszük magunkkal agyunkat. Így nehéz lesz feljegyeztetni vele tapasztalatainkat, amelyekben nem osztozott, hacsak a működése nem eléggé érzékeny és ellenőrzött. Legtöbbünk azzal a tapasztalattal ébred reggel, hogy békés nyugalomban telt az éjszaka, esetleg élénk álomban. Az álom pszichológiája igen összetett, és a legtöbb álom nem valódi emlékezet. Néhány különösen élénk részlet azonban átjöhet, mivel ott az élet sokkal elevenebb, mint itt.

Gyermekek a halál után

Fiatalok maradnak-e ott a gyermekek?

Ahogy múlik az idő, felnőnek, és egy kortalan érettséget érnek el. Néhányan szeretnék tudni, hogyan is ismerjük meg őket. Valójában nem az arcukról ismerjük fel az embereket. A lélek világában a felismerés olyan gyors és tökéletes, hogy senki sem téved. Ha nagyon fiatalon haltak meg ezek a gyermekek, mielőtt isteni Énjük ellenőrzése alá kerülhettek volna, és az Őrangyal átengedte volna az irányítást – általában hat-hét éves kor körül –, akkor igen gyorsan visszatérhetnek, nagyon gyakran ugyanazokhoz a szülőkhöz. Több ilyen eset ismeretes.

Mit csinálunk a pszichikai világban? Sok mindent. Nem kell többé megélhetésünkért pénzt keresnünk. Senki sem koplal, és senki sincs szükségleteitől megfosztva. Így az embernek talán először nyílik alkalma figyelmét olyan dolog felé fordítania, ami mindig is érdekelt, de amire földi élete során sohasem volt ideje. Tegyük fel, hogy szeretjük a zenét vagy az irodalmat, különösen egy bizonyos zeneszerzőt vagy író. Gondolataink és érdeklődésünk elvezethet bennünket odáig, hogy kapcsolatba kerülhetünk vele a másik oldalon. Azok az asszonyok, akik szerették a kisgyermekeket, és nekik sohasem lehetett sajátjuk, boldog gyermekserg nevelőanyjává lehetnek. A másik oldalon az összes ember közül a gyermekek a legboldogabbak, mivel ez az a hely, ahol valóban bármit kitalálhatnak. Éjjelente saját édesanyjuk felkeresi őket az alvás kapuján keresztül. Az orvosok többé már nem beteg testeket látnak el, de sok beteg lélek van, akik megértésüket és szimpátiájukat igénylik. Néha Krisztus Urunk látható, aki nem távozott el messze, a csillagokon túlra, hanem örökre itt van velünk ebben a világban, és az összes többiben is.

Pszichológiai állapotok

Mi az igazság a mennyországról és a pokolról szóló ortodox tanításban? Vannak ilyen helyek? Nincs mennyországnak és pokolnak nevezett hely, de léteznek pszichológiai állapotok, amelyek így írhatók le. Örök pokol bizonyosan nem létezik. Ez a rettenetes gondolat akkor társult a kereszténységhez, amikor elveszett a hit abban, hogy a lélek körforgásszerűen visszatér a földre. Az ember egy logikátlan következtetésre kényszerült: örökkévaló okozatot állapított meg múlandó és véges okok alapján. Mennyország és pokol a földi testben is megtapasztalható. A gonosz, önző ember a pokolban van, a szent a mennyben. A szavak jelentésének elemzése ismét nyomra vezet. A mennyország határtalan kiterjesztést, a pokol pedig elzárást, elszigetelést, börtönbe zárást jelent. Az Ótestamentumban a héber kifejezést hol pokolnak, hol gödörnek vagy sírboltnak fordítják. Az Újtestamentumban a görög *hades* szót leggyakrabban pokolnak fordítják, de az pusztán a láthatatlan világot jelenti. Minden pokol-fogalom pszichológiai, és az ember földi élete során találja ki, azonban egyik sem örökkévaló.

Az egész elmélet az élet utáni állapotról így fogható fel. Itt objektív életet élünk, a fizikai sík tárgyaival körülvéve. Belül azonban szubjektív életet élünk, amely sokkal többet jelent: emlékekből, reményekből, eszmékből és vágyódásokból áll. Minél fejlettebb egy ember, vagy ami ugyanazt jelenti, hogy lélekben gazdagabb, annál csodálatosabb, változatosabb és teljesebb a belső élete. A halál után a fakó, szubjektív világ eleven, objektív létezéssé válik. Egy nagy adeptus ezt így fejezte ki: „Az ember így népesíti be állandóan közvetlen környezetét sajátos világával, telíti képzelete, vágyai, ösztönzései és szenvedélyei szüleményeivel: egy olyan áramlattal, amely erősségével arányosan hat minden vele kapcsolatba kerülő érzékeny, vagy ingerlékeny szervezetre. Ez a belső világ egyre növekvő külső világgá válik a halál után.”

Vágyaink és gondolataink

Még egy dolgot kell emlékeztünkbe vésni. Ha valaki meghal, jelleme nem megy át hirtelen változáson. Még ugyanaz az ember, ugyanazokkal a vágyakkal és gondolatokkal. Tegyük fel, hogy földi életében érzéki gyönyörök, durva és bosszúálló gondolatok foglalkoztatták. Fizikai testének elvesztésével ezek az érzések fokozott hevességgel izzanak majd finomabb testében, kiélésükhöz azonban már nem rendelkezik eszközzel. Szenvedni fog saját szörnyű vágyai miatt, amelyeket nem tud kiélni. Látók ezt az állapotot allegorikus nyelvezettel úgy írják le, hogy az ilyen ember 'a pokol tüzében ég'. Egy idő után ezek a lángok, ha nem táplálják őket, és ha nem talál a szenvedő egy médiumot, akin keresztül közvetve kiélheti, elhalnak, és az ember úgy találja, hogy tudatossága megnyílik a világmindenség sokkal szebb régiói felé. Emlékük azonban megmarad az egyén új földi életében is, és a lelkiismeret hangján szól hozzá.

Krisztus Urunk ezeket az állapotokat börtönöknek nevezte. Egy gonosz élet alatt az ember – ha nem is érzékeli – gonosz gondolatok és vágyak hálóját szövi maga köré, amely fogolyként tartja őt halála után egy ideig. A szerző egyszer saját maga látott egy ilyen esetet. Éppen Amerikában tartózkodott, egy nappal azután, hogy egy asszonyt férje meggyilkolása miatt kivégeztek. Amikor a szerző reggel felébredt, az asszony állt előtte kezét tördelve és jajveszékelve: 'Miért kell meghalnom?'. Amint az a halál után néha megtörténik, az asszony – úgy tűnt – nem fogta fel, hogy a mi fogalmaink szerint már halott. Körülötte, saját tudatalatti gondolataiból felépítve, megjelent a gyilkosság, a bírói tárgyalás és a kivégzés, és ő újra és újra átélte azokat. A szerző reménytelen sajnálatot érezve iránta karjával átölelte, de semmit sem tudott tenni vagy mondani, amivel beférközhetett volna a gyilkos tudatába, aki saját magán kívül senki másról nem volt képes tudomást venni. Így egy tapasztaltabb segítőt kellett keresni, aki jött és elvezette őt. Az erős önzés vastag felhőt sző az ember köré, ami egy időre elszigeteli őt. De legtöbbünket, a jóra való, rendes embereket a halál után nem ilyen végzet vár, csak megkönnyebbülés és béke.

A legrosszabb emberekben is van valami szép, és az a szépség végül elvezeti őket egy átmeneti tisztítóüzön át a boldogsághoz és a békéhez. Az emberfiának, aki a Legfelső fia, mindörökké a mennyország a végső és végleges otthona. A halál utáni út mindig az igazabb és magasabb rendű Énünk felé vezet, amelynek lakhelye a mennyországban van. Az az ember, aki szeretettel és megértéssel nyílik meg minden élet iránt, boldog mennyországban él, mialatt még itt a Földön tartózkodik. Mindazt, ami szép, igaz és jó, a halál után visszavisszük magunkkal örök valónk számára, és annak a tisztább világnak a fényében élettapasztalataink elnyerik igazi értelmüket. Sokak számára ez a mennyi világba való átmenet valóban nagyon hamar érkezik el. Mindenkinek eljön, ha csak egy rövid időre is. A pszichikai világot egyedül a bennünk levő személyes, vagyis a jó vagy a rossz alakítja ki. A menny dicsősége akkor nyílik meg előttünk, amikor túl kicsinyes és túl önző életfelfogásunkból megtisztulva kiemelkedünk.

A szellem birodalma

Most gondolatban elérjük a szellem birodalmát, amely olyan tündöklő, olyan földöntúli örömtől áthatott, hogy csak a jelképiség formanyelvén írható le. Egy nagy látó így írta le: „Az élő fény tengere, színben és formában a nagyszerűség minden elképzelhető változatával körülvéve, és az egész minden egyes gondolathullámmal, amelyet az ember elméjéből kibocsát, változik, és ahogy ezt most ő is felfedezi, valójában gondolatának kifejeződése a sík anyagában. Nincs olyan szeretetre méltó dolog a földön, az égben vagy a tengerben, amely ne lenne meg ott teljességében és intenzitásában, minden képzeletet felülmúlóan, de az élő valóságnak ebből a ragyogásából minden ember csak annyit lát meg, amennyire képes.”

Wordsworth mondja a *Laodamia*-ban:

*„Beszélt a szeretetről, ahogy csak a Szellem érez,
Olyan világokban, ahol egyensúly és tisztaság van,
Nincsenek elűzendő félelmek, se gyógyítandó viszályok,
Nincs sóvárgás a múlt után, és a jövő biztos,
Beszélt a hősi művészetekről ünnepélyes hangulatban,
Újjáélesztve, finom harmóniában keresve*

*Mindazt, ami elragadóan szép – elképzelve ott
Boldogabb szépségben, még kristálytisztább sugárban,
Még hatalmasabb égben, istenibb légben,
Bíborcsillogással teleszórt térben,
Az égben, amit a Nap a földön ismert legragyogóbb fénnel áraszt el,
Mindenki méltatlan arra, hogy megszemlélje.”*

A Jelenések Könyve ugyanerről így ír: „Az Isten eltöröl minden könnyet szemeikről, és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom... És nem megy be abba semmi tisztátalan, sem az, aki utálatosságot és hazugságot cselekszik.”

Kapu a mennyországba

Azt mondhatjuk, hogy a mennyországnak négy kapuja van, vagy másik szimbológiával kifejezve, élete folyamán az ember négy magot vet el. Néhányan csak egyet, mások egynél többet, amelyek kivirágznak, megérnek a mennyország levegőjében, és csodálatos kárpótlást nyújtanak az élet valamennyi próbatételéért és bajáért. Ez valójában az emberi szellem pihenő ideje, amely ugyanakkor a tapasztalatok feldolgozásának és a fejlődésnek az időszaka is.

1. Rokonok és barátok szeretetének magja. Nem az önző, túl személyes szeretetét, amely beteljesülését a fizikai síkon találja meg, hanem az önzetlen szeretetét, amely mindenek felett jót és boldogságot kíván az általunk szeretetteknek. Ott az ember mindazokkal körülvéve találja magát, akiket valaha szeretett. Senki sem fog hiányozni. Még ha valaki fizikai testben lenne is, szelleme ott lesz, és a szeretet sokkal könnyebben ható és ragyogóbb, mint amikor a fizikai test álarcán keresztül sugárzik. Abban a világban nincs szükség szavakra. Amit az ember mondana, azt barátai tudják és teljes mértékben megértik. Itt lent oly gyakran nem tudjuk helyesen kifejezni azt, amit gondolunk és érzünk. Szavaink túl gyakran vezetnek félre, illetve túl gyakran értik félre azokat. Ott ez nem lehetséges. Az valóban a szellemi közösség síkja, ahol mindazok, akik szeretnek, egyek. Mindenkiből csak a legmagasabb van jelen, amely sohasem eredményez fájdalmat és csalódást.
2. Isten szeretetének magja. Ez vallásos alkatra utal. Nem mindenki rendelkezik vele. De ahol ez valóban önzetlen és állhatatos, valóságos mennyországot teremt a rajongónak. Mivel, bár valószínűleg soha nem ismerte fel, áhítatával és azzal, hogy élete során folytonosan az isteni eszmére gondolt, egyfajta sugárzó alakzatot épített fel, amelyen keresztül a halál után, de még az élet során is a Nagy Őseredet megáldhatja, vezetheti őt, és lelki közösségbe léphet imádójával.
Ugyanígy van ez Buddha és Krisztus imádóival, mindkettőjünkkel, akik abban a formában lesznek imádóikkal együtt a mennyei életben, ahogy mindig is ábrázolták Őket. A rajongó építi fel a formát, de a Nagy Egy szelleme lelkesíti és használja azt. Élt egyszer egy ember, az Üdvhadsereg kapitánya, aki nagyon magányos életet élt. Mégsem érezte magát egyedül, mivel egész lelkét Krisztus Urunk folytonos imádásának szentelte. A mennyországban sugárzó kapcsolatba került Urával.

3. Az emberszeretet magja. Néhányan mindig felfelé néznek, az Egy felé, mások természetesebb módon lefelé, a sokakra. Ez csak más módja Isten szeretetének. Az az ember, aki élete során saját magát teljes szívből embertársai szolgálatának rendelte alá, halála után kapcsolatba kerülhet az emberiség legnagyobb szolgálójával, a felszabadult, tökéletessé vált lelkekkel. Azokkal, akik valamikor emberek voltak, mint mi, de réges-régen elhagyták a világ iskoláját, ugyanakkor még annak közelében maradtak. Így segítik és szolgálják fiatalabb testvéreiket. Aki szereti felebarátait, ezen szeretet eredményeként szélesebb körű tudással és nagyobb képességekkel térhet vissza a Földre, hogy továbbra is segíthessen.
4. Az igazság és szépség szeretetének magja. Ez jellemzi a bölcset, a művészt, a fejlődés bármelyik fokán. A tudós vagy a filozófus valóban keresi az igazságot, az univerzum veleszületett törvényeit, Isten akaratát. Ott a mennyországban kiterjedt és akadálytalan működésükben látja azokat, megtanulja megérteni és csodálni őket. Amikor visszatér a Földre, visszahoz valamit ebből az égi látomásból, és ez arra készíti, hogy ismét keresse az igazságot és szépséget. Azonban itt lent sohasem fogja azt abban az eredeti szépségében látni, ami szívét csaknem öntudatlan emlékezettel kavarja fel.

Az angyali rendek

A művész különleges társai már életében is, habár nem is tudott róla, a szépség természetes papjai, az angyalok, vagy ahogy Keleten hívják őket, a dévák. A *déva* szó fénylőt jelent, ezt a nevet adta nekik John Bunyan is. Nem emberi lények, és egy emberi lény sem válik angyallá. Mindegyikük a fejlődés különböző vonalához tartozik. A déva nem ismer szomorúságot, bünt vagy fájdalmat. Emiatt talán hosszabb utat jár be. Útja az öröm és béke útja, jellemző hatása egyfajta öröm és emelkedettség. Az ember istenemberré válik, tökéletesedett emberré, és ahogy Eliphaz Lévi feltételezi 'az angyalok fölött áll, és azokat is irányítja'. Nem emlékeztet-e ez bennünket a héber szövegre: „Az angyaloknál kicsit alacsonyabbra helyezed őt, megkoronázod dicsőséggel és ékességgel.”

Az angyali seregek láthatatlan jelenléte a szépség és öröm különleges légkörét hozza létre. Például a zenére érzékenyek számára a templomi orgonamuzsika, vagy egy nagy zenekar játéka vigasztalást, békét, felemelkedést hoz. A termet vagy templomot láthatatlanul körülveszik az angyali seregek, akik a zenére válaszul odasereglenek. Egy, a láthatatlan világot tanulmányozó rátalált a mennyországban egy kisfiúra, aki földi életében kórustag volt az egyik nagy angliai katedrálisban, és gyakran énekelt szólót. Ahol állt a kórusban, vele szemben egy keskeny ablak látszott Szent Cecília, a zene védőszentjének képével. Ahogy vasárnapról vasárnapra énekelt, a színes üvegű Szent Cecília életre kelt, és a fiú képzelete számára valósággá vált, így neki énekelt. Gondolata formát öltött, de a formát a zene nagy angyala lelkesítette, akit Keleten *Gandharva*-nak, vagy Égi Énekesnek neveznek. Amikor a fiú visszatér a Földre, zenei tehetsége sokkal nagyobb lesz.

Növekedésünk életről életre

Így fejlődünk életről életre, közöttük élet utáni szakaszokkal, növekszünk képességben, a szeretet erejében, szellemiségben. Az élet sohasem hiábavaló, bármilyen nehéz is. Nem maradhatnánk ott örökre? Évszázadokon keresztül – ahogy mi ezen az oldalon számláljuk az időt – megpihenünk abban a boldog állapotban, de azután az érző lét iránti szomjúság ismét felébred bennünk és újra visszahoz a létezésnek ebbe a földi rendjébe. Durva hasonlattal élve: az étel fizikai testünk növekedésének eszköze. Nem tart hosszú ideig az étel elfogyasztása, de több órát vesz igénybe megemésztése, és csak azután válik a fizikai ember részévé. Az élettapasztalatok lelki növekedésünk táplálékai. Élhetünk akár hetven évet is, de több száz évig tart, amíg tapasztalataink részünkkelé válnak, és mint lélek növekszünk képességben és tudásban. Mielőtt visszatérünk a

Földre, egy másik látvány tárul elénk, nem azé az életé, amelyet elhagyunk, hanem amelyikbe belépni készülünk. Ebbe leginkább szellemi érettséggel lehet bepillantani, és lehozni valamit a veleszületett emlékezetből egy új agyba, amikor iszunk a Lethe vizéből. Francis Bacon írta, hogy korai ifjúságától érezte, az emberiség szolgálatára hivatott.

Örök igazságok

A tehetség korán megmutatkozik. A szellemi tehetség is. Mindegyikünk egy ifjú hős, szent vagy bölcs, annak megfelelően, hogy alapvető gondolati, érzelmi vagy tevékenységi súlypontjaink hol vannak. Sohasem jövünk egyedül vissza. Barátok, kedves személyek jönnek velünk előző életeinkből. Újra és újra találkozunk velük, nem mindig ugyanolyan megjelenésben, mivel a világ színpad, és élete során minden egyes ember sok szerepet játszik. Megtaláljuk és minden alkalommal megtanuljuk jobban szeretni őket. Talán nincs is más megtanulnivalónk az életben, csak az, ahogy valóban szeretnünk kell. Két örök igazság van: bármire gondol az ember, azzal azonnal kapcsolatba kerül, legyen az élő barát vagy úgynevezett halott, vagy akár egy határtalan, rajta kívül álló eszme; és amit az ember szeret, azt soha, soha nem veszítheti el, mert a szeretet örök, és nem lehet megtagadni. Talán az elvesztés vagy elidegenedés látszata tanít meg bennünket arra, hogyan szeressünk még önzetlenebbül. Dr. Annie Besant mondta egyszer: „Ha ugyanolyan boldog tudsz lenni, amikor az általad legjobban szeretett lény nincs a közeledben, akkor megtanultad, hogyan kell szeretni.”

Ne beszéljünk azokról a szeretteinkről, akik a sírban vannak. Nincs ott semmi, csak az ember viseltes ruházata. Gondosan őrizhetjük, ahogy az anya őrzi a kicsiny cipőt, amelyet gyermeke viselt egykor, de amelynek többé már nincs köze hozzá. Boldogabb, teljesebb életet él már, megszabadulva minden betegségtől és a test alkalmatlanságától. Visszahívna őt a szenvedő, beteg testbe, vagy az élet megpróbáltatásai és szorongásai közé? Sohase féljünk a haláltól! Ahogy a latinok mondták, a halál az élet kapuja. Mindannyiunknak meg kell halnunk, mert ez a Teremtő szerető akarata, aki enyhülést ad fájdalmunkra és pihenést élményeink feldolgozásához.

Az öröm és a vigasztalás gondolatai

Bármennyire is érezzük a kedves elvesztését, ne engedjük, hogy a fájdalom túlzottan lesújtson, mivel a bánattal teli gondolatok elérhetik őt, és fájdalmat okozhatnak neki. Ne kívánjuk hevesen vissza! Bár tudnánk, mennyivel boldogabb világ lakója most! Nincs tőlünk távol. Nemcsak érzékeli szerető gondolatainkat és imáinkat, hanem egy időre, amikor mi alváskor átmenetileg elhagyjuk testünket, hozzá hasonló helyzetben vagyunk. Engedjük őt békében és boldogságban pihenni térni! Rövidesen követjük, és az elsők között lesz, aki üdvözlő bennünket, ha ránk kerül a sor, és elhagyjuk a földi életet. Próbáljunk meg arra emlékezni, hogy mennyivel jobb neki, és küldjük neki szeretetünket és imáinkat. Ez további vigaszt és örömet nyújt számára.

A láthatatlan világok

Összefoglalásul talán mondhatná valaki: 'Milyen igaz és vigasztaló ez! De tudja ezt valójában bárki is?' Egy ilyen rövid írásban ezt teljességében nem lehet megválaszolni. Azonban azt lehet mondani, hogy a bennünket körülvevő láthatatlan világokat lehet látni és hallani a szokásos érzékeink kiterjesztésével, ez a képesség rejtetten mindannyiunkban megvan. Mindazok, amikre érzékeink válaszolnak, az anyagban levő ritmikus hullámzásként írhatók le. A hang hullámokat kelt a levegőben, fülünk felfogja ezeket. A hasonló, még gyorsabb és finomabb hullámokat, amelyek az éterben, és nem a levegőben rezegnek, szemünk fogja fel, és mi látjuk. A röntgen-sugarak az emberi látás határán túl vannak, de az érzékeny fényképlemezen felfoghatók. Néhányan elmúlt életek tapasztalatai vagy öröklött adottság folytán szokatlan érzékenységgel születtek, és képesek a természet finomabb rezgéseire reagálni. Tisztánlátóknak vagy tisztánhallóknak nevezzük őket. Ha

ezeket az adottságokat, amelyek rejtetten mindannyiunkban megvannak, teljesen kifejlesztjük, és használni kezdjük, ahogyan a teljesen fejlett jógik és okkultisták teszik, az egész finomabb és sugárzóbb világ, amely áthatja és körülveszi ezt a fizikai világot, feltárul a tisztánlátó megvilágosodott tekintete előtt. A fenti igazságok feltárása ilyen kiművelt tisztánlátás eredménye, de nem tévesztendő össze a kevésbé fejlett emberfajok szórványos tisztánlátásával. Ritka és nehezen elérhető állapot. Azonban végül mindenki birtokába kerül, és ha az a nap elérkezik, az ember többé már nemcsak reménykedik, hogy lelke van, és él a halál után is, hanem tudni fogja, hogy így van, barátai pedig mindig vele lesznek, akár élők, akár holtak. Ezt olvassuk a Korinthus-beliekhez írt levélben: „Az utolsó ellenség, amelyet el kell pusztítani, a halál.” Amit a látó tud, azt a szerető ember szíve intuíció révén mindig is tudta.

A kínaiak a halott embert a 'mennyei vendégének' nevezik. Milyen boldog vendég is ő!

Emlékezzünk Shelley halhatatlan versének soraira, amelyet legjobb barátja eltávozásakor írt:

*„Béke! Béke! Nem halott ő, és nem alszik.
Felébredt az élet álmából.”*